

W 2003 - D.K. - zmierelecze

MEMORIAŁ

General Marii Wittek

STODOLSKA Maria **POW**
zam. Krzewska

(1896 - ?)

3071 | WSK

SPIS ZAWARTOŚCI TECZKI — STODOLSKA Marie
zam. Kremenke
3071/WSK

I/1. Relacja ✓ k. 2, s. 1-2

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora ✓ k. 3, s. 3

I/3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące osoby relatora —

II. Materiały uzupełniające relację —

III/1 — Materiały dotyczące rodziny relatora —

III/2 — Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. —

III/3 — Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —

III/4 — Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 r. —

III/5 — inne... —

IV. Korespondencja —
.....
.....
.....

V. Nazwiskowe karty informacyjne ✓ 4

VI. Fotografie ✓ zob. II/2/1, II/2/6

I. Relacja:

- Relacja - bigram Stodolskiej Marii zam. Kzeuskiej oprac.
pne E. 2. i D. Kr. do III t. „Słownika VM Kobiet”. X. 2007. Msp.
oryg. k. 2, s. 1-2.

D.kv. 525
Biogram oprac. przez E2 i D.W. do III t. „Słownika VM Kobiet”
gat. X 07
Komp. D.W. 1 X 07
I/1/1

STODOLSKA Maria zam. Krzewska (1896-?), od 1915 żołnierz Oddziału Lotnego POW w Warszawie, następnie w Sekcji Wywiadowcza POW, potem w Komendzie Naczelnej; po wojnie referentka w Ministerstwie Spraw Zagranicznych ✓

Maria Stodolska urodziła się 25 III 1896 w Warszawie w rodzinie Rajmunda i Felicji Stodolskich. Po ukończeniu w 1913 szkoły średniej uczęszczała przez trzy lata do Wyższej Szkoły Sztuk Pięknych w Warszawie.

W kwietniu 1915 została zaprzysiężona do POW, do Oddziału Lotnego w Warszawie. Następnie pracowała w sekcji wywiadowczej POW, której kierowniczką była Jadwiga Barthel de Weydenthal (VM), w dziale meldowania się wywiadowców z prowincji. Potem przeszła do Komendy Naczelnej POW pełniąc tam służbę do 11 XI 1918. Jej dowódca mjr M. Kościółkowski tak ją scharakteryzował we wniosku o odznaczenie VM: ... *oddaje się całkowicie powierzonym jej zadaniom, wykazując niejednokrotnie wybitne męstwo, zimną krew, niestrudzoną energię i niezłomny hart ducha. Najtrudniejsze zadania techniczne jej są powierzane. Ona dostarcza potrzebne do akcji materiały wybuchowe, broń, amunicję, przeprowadza wraz z członkami Oddziału Lotnego próby sfabrykowanych ładunków i bierze czynny udział w przygotowawczych pracach do (...) akcji. Z mieszkań zagrożonych i obstawionych przez tajną policję wynosi osobiście broń i materiały wybuchowe, czyniąc to zawsze z takim spokojem, że obserwujący ją szpicle dają jej wolno przejść. Prace ob. Stodolskiej zasługiwały zawsze na najwyższe uznanie Komendy, były przykładem dla innych i przyniosły sprawie ogromne zasługi.*

Maria Stodolska Dekretem NPiNW z 17 V 1922 (Adj. Gen. L. 13388 VM) została odznaczona Krzyżem Srebrnym Orderu Wojennego Virtuti Militari z nr. Krzyża 7573. Była także odznaczona Krzyżem Niepodległości z Mieczami, Krzyżem 1 Brygady „Za wierną służbę” oraz Krzyżem POW.

W 1918 wyjechała na studia wyższe do Krakowa. W latach 1919-1920 pracowała w Poselstwie RP w Bukareszcie. Po wyjściu za mąż w 1920 za kpt. Krzewskiego (imię nieznane) zwolniła się z pracy i zamieszkała w Warszawie. W 1927 ponownie podjęła pracę w Ministerstwie Spraw Zagranicznych jako referentka. Udzielała się społecznie w Oddziale Żeńskim FIDAC, pełniąc funkcję wiceprezesa oraz jako członkini sekcji prasowej.

Dalsze losy Marii Stodolskiej nie są znane. Ewentualne uzupełnienia biogramu znajdują się w suplementarnym tomie IV *Słownika VM Kobiet*.

APAK. T. 3071/WSK (tamże mat. od prof. B. Polaka);

Filipow K., *Order Virtuti Militari 1792-1945*, Warszawa 1990, s. 115; Wesołowski, *Order VM...*, s.

338, 508; *Wierna służba...*, s. 214.

I/2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące osoby relatora

- Kwestionariusz dot. Kurpaa (orderu) nr. 7573.S - Kneuskiy
Meani. Druk/klip. Fotogr. Kserokopia. K. 4, s. 1-4
- Kwestionariusz j. u. niekompletny. K-2, s. 5-6.
- Wniosek uz. o zmianie orderu "VM" (...) z dn. 23. stycznia
1920r. Druk/klip. Kserokopia, K. 3, s. 7-9.

KWESTJONARIUSZ

1. Nazwisko i imię Krawska Elżbieta
Stodolska

2. Jaki numer orderu wybity na lewej stronie krzyża

4543 - S.

Legionistów Kolejowy
wystawione dnia 25 MAJ 1933

3. Dokładny adres obecny: wieś

poczta Warszawa gmina

powiat " " miasto Warszawa

4. Data i miejsce urodzenia:

dzień, miesiąc, rok 25.11.1896

wieś, gmina, powiat Warszawa

5. Imię ojca Rajmunda imię matki Felicy z domu Stodolska

6. Stopień wojskowy, w którym został odznaczony II

7. Obecnie posiadany stopień:

w rezerwie

w stanie spoczynku

ewent. inwalidztwo

8. Pułk, w którym służył w czasie wojny, względnie oddział, w którym został odznaczony

za udział w walkach:

9. Zawód: obecny (środky utrzymania) urzędnik państwowy

przed wstąpieniem do wojska

Przygotowała Iza Kuczymiska - met. od prof. B. Poleke

10. Obecnie zajmowane stanowisko *representative ellin. spr. Zagran.*

11. Stan rodzinny:

żonaty *uzgiathe*

kawaler

ile dzieci i w jakim wieku (wymienić imiona i daty urodzenia):

12. Wykształcenie:

Szkoły ~~podstawne~~, średnie, wyższe (ukończone gdzie i kiedy): *Warszawa*
szkoła inżynierska, rozprawy i studia wyższe w Krakowie
przed wstąpieniem do wojska

obecnie

13. Czy był ranny: kiedy

gdzie:

14. Czy pracuje i gdzie *pracuję w ellin. spr. Zagr.*

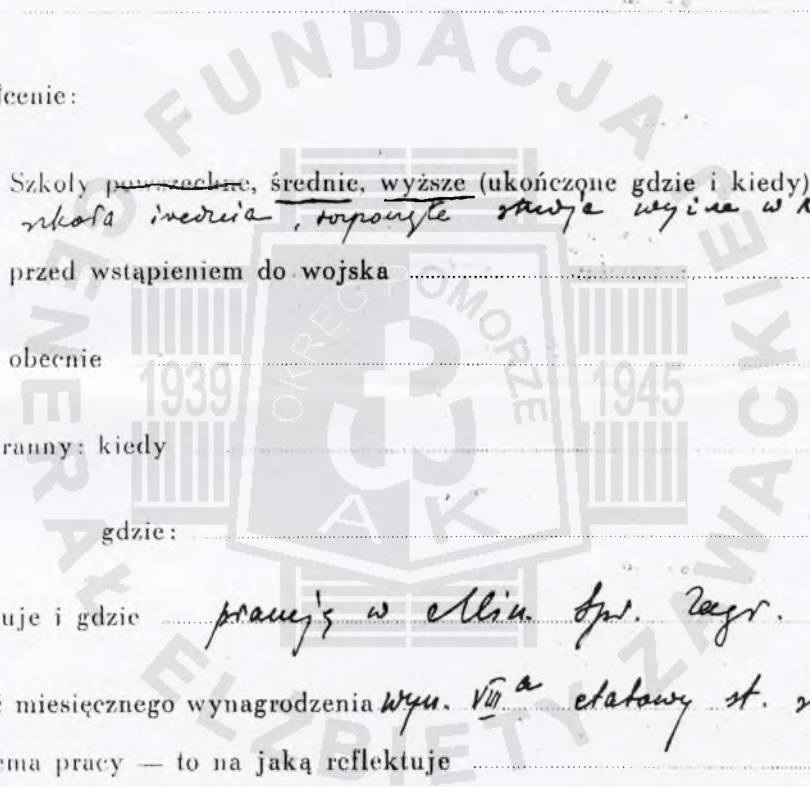
wysokość miesięcznego wynagrodzenia *wyż. 10ª etatowy st. st.*

15. Jeżeli niema pracy — to na jaką reflektuje

16. Posiadany majątek, jaką wartość przedstawia *wzrost w willi Jędrzej*

obciążonej zobowiązaniami prawie do wysokości jej wartości

Czy może z niego żywić z rodziną

17. Czy oprócz „Virtuti Militari” posiada inne odznaczenia, jakie *Krzyż Niepodległości*

Łości i mieczami, Krzyż I Brygady za wienę służby, Krzyż P.O.W.

18. Czy w czasie przed powstaniem Państwa Polskiego pracował w organizacjach niepodległościowych, jak P. P. S., Związek Strzelecki, Drużyny Strzeleckie, P. O. W. i t. p.

P.O.W.

jak długo *1. II 1915 do 11. XI 1918*

19. Służył w formacjach polskich przed 11/XI 1918 r.

oddział, pułk, baon, kompanja

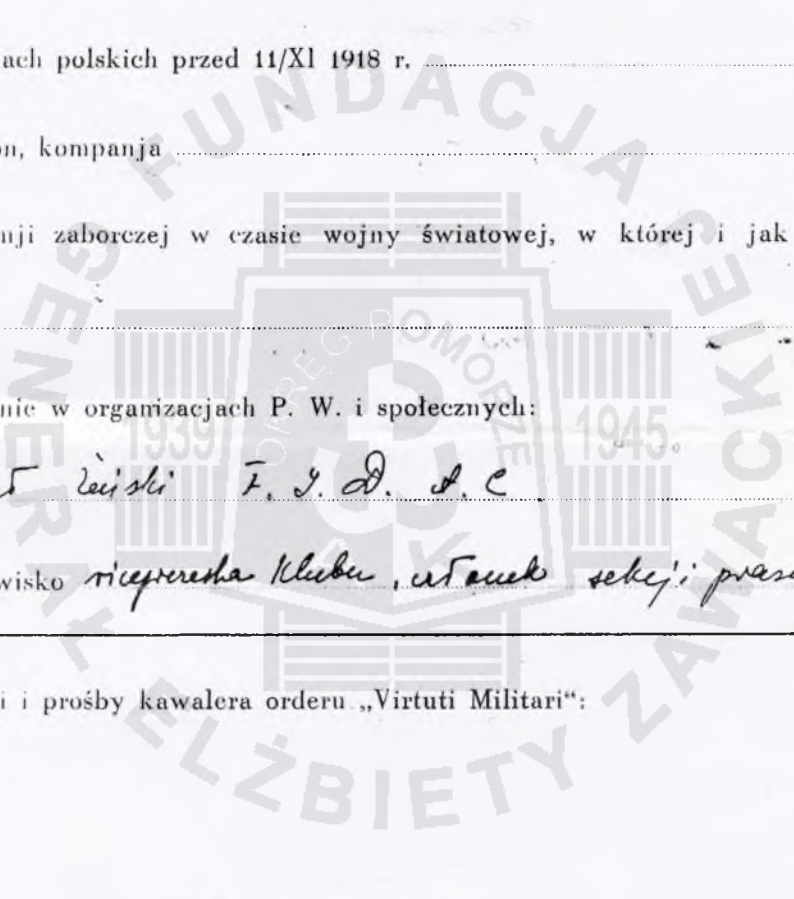
20. Czy służył w armji zaborczej w czasie wojny światowej, w której i jak długo:

21. Czy pracuje obecnie w organizacjach P. W. i społecznych:

gdzie *Oddział Łości F. J. D. S. C.*

piastowane stanowisko *recepcja klubu, członek sekcji prasowej*

22. Ewentualne uwagi i prośby kawalera orderu „Virtuti Militari”:

25. Wpisać dokładny życiorys:

Urodzona w 1896 w Warszawie, szkoły średnie Kasimierzanki w Warszawie w 1913. Następnie trzy lata uczyła się do szkoły Instytut Pięknosci w Warszawie. W 1915 wyjechała do Paryżu w którym przebywała aż do listopada 1918 pracując kolejno - najpierw w oddziale lotniczym, następnie w Komandzie Służby Organizacyjnej. W 1918 wyjechała na krótko wyjechała do Krakowa, w roku 1919-20 pracowała w Poselstwie RP. w Bukarescie, skąd po wyjeździe powróciła w 1920 została ewakuowana na własną rękę. W 1924 wyjechała pracować do dykt. spraw zagranicznych w którym do dziś pracuje w charakterze sekretarki.

Niniejszy kwestjonariusz wypełniłem zgodnie z prawdą.

Strona data 23 maja 1933 r.

Marja Krawiec
(podpis)

akt przyjęcia 2 SPB
do Wzrostu ds Komb
przygot
M Górnij 30.12.2004

KWESTJONARIJUSZ

2/5

1. Nazwisko i imię *Krawska Elżbieta*
Stodolska VM

2. Jaki numer orderu wybity na lewej stronie krzyża
4573-S.
Wysłano datę *Kolejowa 1933*

3. Dokładny adres obecny: wieś
poczta *Warsawa* gmina
powiat " " miasto *Warsawa*
2

4. Data i miejsce urodzenia:
dzień, miesiąc, rok
wieś, gmina, powiat

25.11.1896
Warsawa

5. Imię ojca *Rajmund* imię matki *Felicya* z domu *Stodolska*

6. Stopień wojskowy, w którym został odznaczony *1*

7. Obecnie posiadany stopień:
w rezerwie
w stanie spoczynku
ewent. inwalidztwo

8. Pułk, w którym służył w czasie wojny, względnie oddział, w którym został odznaczony
za udział w walkach:

9. Zawód: obecny (środky utrzymania) *uczelnia państwowa*
przed wstąpieniem do wojska

VM 25-1831
KRZEWSKA
Mania 12

KWESTIONARIUSZ

l.dz. 1754 / WSK-412 / 07

10. Obecnie zajmowane stanowisko *Referenta c.l.m. Sp. Zagran.*

11. Stan rodzinny:

żonaty *małżeństwo*

kawaler

ile dzieci i w jakim wieku (wymienić imiona i daty urodzenia):

12. Wykształcenie:

Szkoły ~~podstawne~~, średnie, wyższe (ukończone gdzie i kiedy): *Wzrostowa szkoła średnia, technikum, studia wyższe w Krakowie*
przed wstąpieniem do wojska

obecnie

13. Czy był ranny: kiedy

gdzie:

14. Czy pracuje i gdzie *pracuję w c.l.m. Sp. Zagran.*

wysokość miesięcznego wynagrodzenia *wyż. VII^a etatowy st. st.*

15. Jeżeli niema pracy — to na jaką reflektuje

16. Posiadany majątek, jaką wartość przedstawia *wzrost w willi Jędrzej*

obejmującej zobowiązaniai prawie do wysokości jej wartości

Czy może z niego wyżyć z rodziną

przystąpił do służby 12.08.03

12/7

oddział: Oddział Lotny K. P. v. U.M.

36

WNIOSEK

na odznaczenie orderem „Virtuti Militari“ w myśl Uchwały Kapituły Tymczasowej z dnia 23 stycznia 1920 roku.

1	Stopień i funkcja	
2	Imię i nazwisko (wyraznie pisać)	Maria Stodolna
3	Potwierdzenie nazwiska podpisem dowódcy	M. Trzeciński
4	Data wstąpienia do W. P.	Kwiecień 1885 r.

Kamary dnia 5. XII 1921 r.

7573

M. Trzeciński

(Podpis dowódcy stawiającego wniosek)

Członkowie podkomisji p.o.H

Stoczek

M. Trzeciński

Wojciechowski

Mr. H. Gen.

R. L. J. J.

Zakłady Graficzne D. O. W. - Wilno
№ 567-21 II. 1500.

Wpłynęło dn. 10/12 1922 roku
 do dn. 10/12 1922 roku
 pracownik

Przyjęte Izę Kuczymisze - met. od prof. B. Poleke

10		11	
Nazwiska dowódców i wyższych przełożonych w czasie spełnienia czynu bojowego		Opinia przełożonych i wnioski na stopień orderu	
Dow. plutonu	względnie nazwiska dowódców równorzędnych formacji	a) Opinia I-go przełoż. oficera w myśl pkt. III-B-1	<p>Henian wniosek na odroczenie kursu pięty klas</p> <p>M. Tosiński</p> <p>Data 17 XII 22, na il. Kult. Nr 22</p>
Dow. kompanji		b) Dow. baonu	<p>Topieram</p> <p>W. Schupnik</p> <p>Data 11/1 22, nr. 17 922</p>
Dow. batonu		c) Dow. pułku	<p>Topieram</p> <p>W. Schupnik</p> <p>Data 1. 4. 22</p>
Dow. pułku		d) Dow. brygady	<p>W. Schupnik</p> <p>Data 1945</p>
Dow. brygady		e) Dow. dywizji	<p>W. Schupnik</p> <p>Data</p>
Dow. dywizji		f) Dow. frontu	<p>W. Schupnik</p> <p>Data</p>
Dow. frontu		g) Nacz. Dow. (Szt. Gen.)	<p>W. Schupnik</p> <p>Data</p>

Szczegółowy opis czynów
(Świadczenia świadków w załączeniu.)

Ob. Maria Studobna, (obecnie kapitanowa Kwasna)
 1. marca 1947 r. złożyła swą gotowość do najniebezpieczniej-
 szych prac p. O. W. W. w pracach kwietnia została
 przydzielona do techniki Oddziału dotnego. Od tej chwili
 oddaje się całkowicie ponownym jej zadaniom, wy-
 konując niejednokrotnie wybitne miejsce, zimna krew,
 nieustraszone energię i nierówny hart ducha. Najtrudniej-
 sze zadanie techniczne jej się powierzono. Ona dostarcza po-
 trzebne do akcji materiały wybuchowe, broń, amunicję
 przewozi wraz z członkami Oddziału dotnego
 woby sfery konwoju i ładunków i bierze czynny udział
 przygotowywując proces do ponownych akcji.
 z miejsca rejonowej i obszarowej przez jejna poligra-
 wywnosi robienie broni i materiałów wybuchowych, czynnie to
 razem z innymi sposobem, i te obserwujące se opieki daje
 jej wolne przyjęcie.
 prace ob. Studobnej zastępują razem na najwymie-
 arzenie Komendy, były przydzielone dla innych i przyjęły
 sprawnie ogromne usługi.

6	Czy ranny lub zabity przy akcji ad rubr. 5	
7	Obecny przydział wymienionego	Kwasna w Kwasna. Jest równie kpt. Kwasna
8	Wniosek na stopień orderu	V. Kwasna
9	Podpisy świadków (wyróżnić)	Kwasna Kwasna Kwasna J. Kwasna de Kwasna

T: 307M/MSK

1. N ..... Stodolska

Krawiec

2. I., ps. .... Maria

1920

3. ur. ....

4. st. ....

5. Org. .... kraj Polskie 1920 1922 17.05

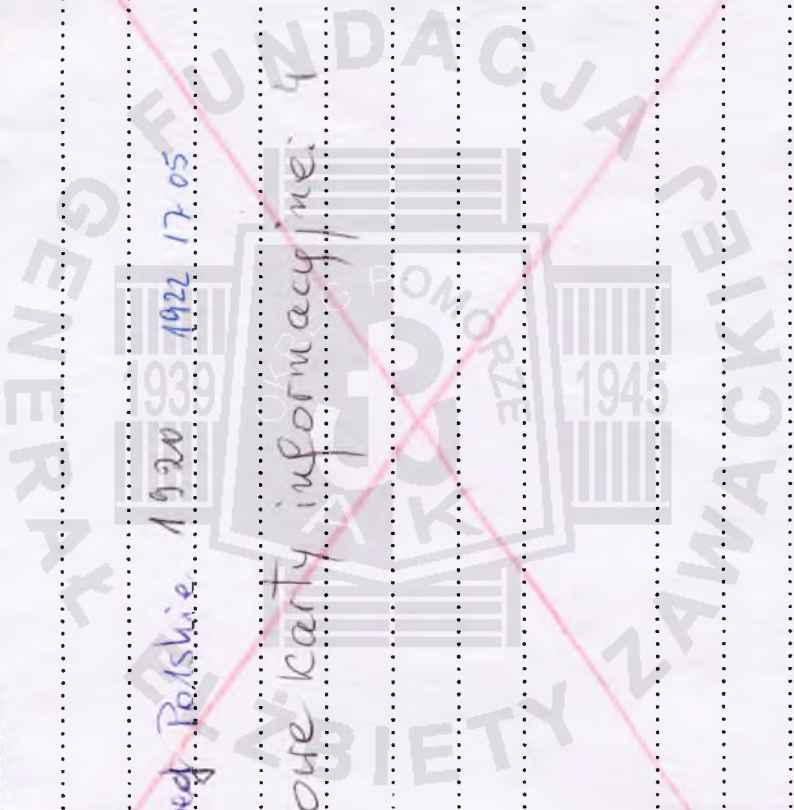
V. Nazwiskowe karty informacyjne: 4

6. przydz. ....

7. funkcje ....

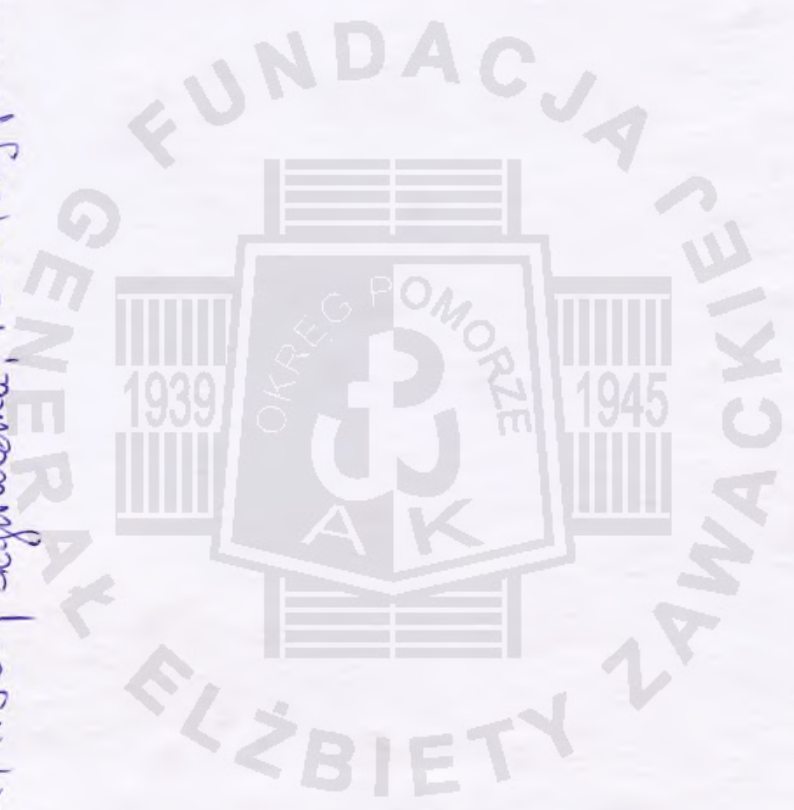
8. nr 7573

9. źr. .... Wzrost 1.508 i 338

1 Stodelska, Maria, 1920, dyktando, 7573, leg. Polskie, 17.05.1922, s. 508

- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10 „Krimo” 214.

l

bez teorii

Leg. Polskie

STODOLSKA Elżbieta

Pa. 5, nr 7573 1992.05.17

Zob. P. Peszowski Order Winterni Dilitani
i jego kawalerowie.
Stuttmarkt Press, Miami, Florida, USA
str. 7573, 1992.

WJeu 99

i

VM

POW

STODOLSKA - Kmevske Marie

- odznaczona VM ze udziałem w
POW

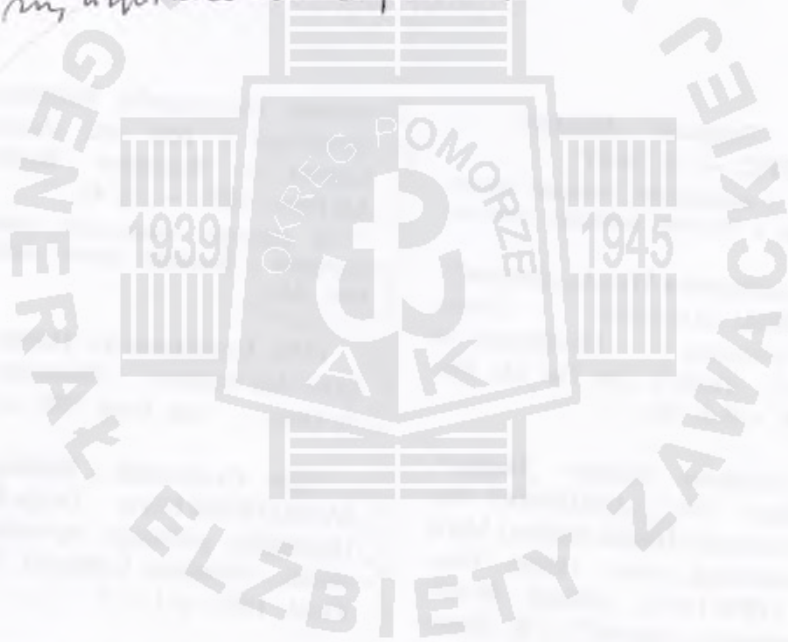
Zob. Filipow K., Order VM 1939-1945, w-w 1999,
s. 115

dko. 1104

Stodolske Marie

Zob. Wniewu^v 214

S. 214 Sekcja Wywiadowa Pbw (której k-melty były Barthel)
Stodolske przesłała w maj. w Warszawie, w drzale meldowanu
mij wywiadu oś 2 przesłane

v m

1920

Stodelske Maria

1915/16

1904/5 i 1906/7 (Kształcenie w Wyższej Szkole
Sztuki Pięknych w Warszawie m. prof. Trieligo
razem z Jadwigą Bartkeł. - Trojanski

1933 1945
Eprawa odami z działalności Sztuki

zob. karte J. Bartkeł

wyprawy kpt. Murstala 2011

STODOLSKA Maria

